METSÄNTUTKIMUSLAITOKSEN (jäljempänä METLA) TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA 2013 – 2016

1. Vuosien 2013–2016 strategiset tavoitteet

1.1. Perustehtäviin vaikuttavat toimintaympäristön muutostrendit

Merkittävimmät metsäntutkimukseen vaikuttavat muutostrendit ovat julkisen talouden panostuksen väheneminen metsätalouteen ja julkisen talouden epätasapaino, kasvava kiinnostus puubiomassan käyttöön uusissa tuotteissa, biomassan käyttö energiatuotannossa, perinteisen tuotannon alhainen kannattavuus, tuotteiden kysynnän kasvu kehittyvissä maissa ja tuotteiden ympäristömyötäisyyden korostuminen perinteisillä markkinoilla sekä ilmastokysymykset.

Maailmanlaajuisia muutossuuntia

- taloudellinen epävarmuus lisääntyy
- luonnonvaroista, energiasta, tuottavasta maasta ja vedestä tulee niukkuutta
- biotalouteen pohjautuva kehitys vahvistuu
- metsäsektorin uusinvestoinnit suuntautuvat alueille, joissa tuotantokustannukset ovat alhaiset ja kasvavat markkinat lähellä; Aasiaan ja Etelä-Amerikkaan
- ympäristötietoisuus lisääntyy perinteisten metsäteollisuustuotteiden asiakasmaiden kansalaisten arvoissa ja se heijastuu kulutuskäyttäytymiseen
- metsäenergian käyttö kasvaa osana EU:n ja kansallista ilmasto- ja energiapolitiikkaa
- ilmastonmuutos vaikuttaa metsiin, mikä edellyttää sopeutumis- ja mukautumistoimia
- metsien merkitys kasvaa virkistyksen ja terveyden lähteenä
- informaatio- ja viestintäteknologian sekä bio- ja nanoteknologian vaikutukset vahvistuvat
- digitaalisen median merkitys kasvaa

Kansallisia muutossuuntia

- kestävään metsätalouteen pohjautuvan biotalouden merkitys kasvaa, mikä edellyttää uudenlaista koulutusta ja uusia lähestymistapoja
- puun käyttö rakentamisessa lisääntyy
- kotimaisen puun markkinoille saanti vähenee ja hakkuumahdollisuuksia jää käyttämättä
- kilpailu puun eri käyttömuotojen välillä lisääntyy
- metsänomistus ja sen tavoitteet muuttuvat
- metsätalouden normiohjaus vähenee, metsänomistusrakenteen muutos jatkuu ja metsänomistajien tavoitteet monipuolistuvat
- arvoketjuajattelu korostuu
- organisaatiorakenteet uudistuvat
- bioenergian käyttö laajenee ja luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia sekä parantaa alueellista työllisyyttä
- metsäalan osaamista monipuolistetaan verkottumalla metsäalan ulkopuolisten tieteenalojen kanssa
- työikäisten määrä vähenee, ja työvoiman saatavuus vaikeuttaa kehittämistä
- organisaatiorajat ylittävät prosessit ja sähköiset toiminnot lisääntyvät valtionhallinnossa

Toimintaympäristön yleiset muutokset vaikuttavat tutkimus- ja kehitystoimintaan mm. seuraavasti:

- tutkimuksen strateginen merkitys kasvaa
- tutkimustiedon tarve ja tietoaineistojen merkitys kasvaa, mikä edellyttää saatavuuden ja hyödynnettävyyden paranemista
- asiakaslähtöisen tutkimus- ja kehitystyön merkitys kasvaa
- laajojen monitieteellisten tutkimus- ja kehittämisohjelmien muodostaminen edellyttää useiden toimijoiden kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä
- rahoitusrakenteet muuttuvat ja kilpailu rahoituksesta kovenee
- tutkimusjärjestelmiltä edellytetään entistä enemmän joustavuutta, profiloitumista ja verkottumista

- tutkimuslaitosten toiminnan tieteellisen ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden sekä työnjaon merkitys kasvavat, myös kansainvälisesti
- tutkimuslaitosten tutkimus- ja koeasemaverkoston yhteistyö muiden toimijoiden kanssa korostuu alueellisen kehityksen edistämisessä
- osaamisrakenteen ylläpitäminen ja kehittäminen vaikeutuvat metsäalan heikon houkuttelevuuden ja julkisen talouden määrärahaleikkausten seurauksena

Suomen talouden kehitysnäkymät ovat epävarmat, ja julkisen talouden epätasapaino vallitsee koko TTS-kauden. Samanaikaisesti toiminnan tuottavuus-, tehokkuus- ja vaikuttavuusvaatimukset kasvavat. Metlan kannalta nämä vaatimukset merkitsevät toiminnalle merkittäviä haasteita ottaen huomioon, että suuri osa henkilöstöstä eläköityy TTS-kaudella 2013 – 2016. Metlan toiminta perustuu jatkossakin korkeaan osaamiseen. Rakenteita, organisaatiota ja toimintatapoja kehitetään toiminnan tuottavuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi. Näillä toimilla tuetaan metsäsektorin innovaatiotoiminnan edellytyksiä.

1.2 Vaikuttaminen toimialan vaikuttavuustavoitteisiin

Metlan toiminta-ajatuksena on rakentaa biotalouteen perustuvan yhteiskunnan hyvinvointia ja tulevaisuutta tuottamalla osaamista ja tietoa metsien kestävästä hoidosta ja käytöstä sekä tuotteista ja palveluista.

Metlan tavoitteena on:

- tukea metsäklusterin strategisten tavoitteiden toteutumista *(tuotteiden ja palveluiden arvon kaksinkertaistaminen ja uusien tuotteiden ja palveluiden osuuden lisääminen*) luomalla tieto- ja osaamispohjaa, menetelmiä ja toimintamalleja uusien kilpailukykyisten tuotteiden, palveluiden ja yritystoiminnan kehittämiseksi

- edistää metsäalan taloudellisia ja sosiaalisia toimintaedellytyksiä, hyväksyttävyyttä ja aineettomia palveluita

- tuottaa ja välittää tietoa sekä menetelmiä kestävästä metsätaloudesta ja puuntuottamisen vaihtoehdoista sekä niiden vaikutuksista päätöksenteon tueksi

- kehittää metsätalouden ja metsäympäristön tilaa koskevan tiedon hankinnan, tuotannon ja hallinnan menetelmiä, ylläpitää ja kerätä näitä tietovarantoja sekä tuottaa tietovarantoihin perustuvia tilastoja, palveluita, tuotteita ja vaihtoehtolaskelmia päätöksenteon tueksi

Näitä tehtäviä Metla toteuttaa olemalla mukana kansainvälisissä ohjelmissa ja osallistumalla tutkimus- ja kehittämisohjelmilla mm. seuraavien kansallisten ohjelmien toteuttamiseen:
- Kansallinen metsäohjelma (KMO 2015)
- Metsäalan strateginen ohjelma (MSO 2011 - 2015)
- Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelma METSO (2008 - 2016)
- Metsäklusterin tutkimusstrategia (NRA)
- Puutuoteklusterin tutkimusstrategia
- Kansallinen innovaatiostrategia
- Metla on myös osakkaana Metsäklusteri Oy:ssä ja CLEEN Oy:ssä
- Metla toimii OSKE:n metsäalaa tukevissa kolmessa klusterissa
- Metla osallistuu ulkoministeriön kehityspoliittisen metsälinjauksen toteuttamiseen

Metla toimii myös maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön hallinnonalojen sektoritutkimuslaitosten kanssa Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymässä (LYNET). Tutkimuslaitosten yhteistyön alueita ovat yhteiset tutkimusohjelmat, kansainvälisen toiminnan verkosto, asiantuntijapalvelut, ympäristötieto ja yhdennetyt seurannat, laboratoriotoiminnot ja yhteiset toimitilat, osa tukipalveluista sekä osaamisen kehittäminen. Metlan toimintaa tehostetaan hyödyntämällä LYNET:in yhteisiä toimintoja. Metla osallistuu yhteenliittymän toimintaan maa- ja metsätalousministeriön tulosohjauksen ja yhteenliittymän päätösten mukaisesti. Metla toimii syksyllä 2011 avatussa Oulun Ympäristötietotalon osaamiskeskittymässä muiden LYNET-organisaatioiden kanssa.

Metla tukee MMM:n toimialan vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista seuraavasti:

Tuottamalla tietoa ja osaamista metsiin perustuvan biotalouden edistämiseksi
- metsä- ja biotalouden kannattavuudesta ja markkinoista, sekä uusista palveluista ja liiketoiminnasta
- biomateriaaleista ja niiden käytöstä

- kustannustehokkaasta biomassan tuotannosta ja tuotelähtöisestä hankinnasta
- metsien sopeutumis- ja mukautumismahdollisuuksista ilmastonmuutokseen, hiilitaseesta ja metsätuhojen hallinnasta

Tuottamalla tietoa ja osaamista metsätalouden kannattavuuden ja kilpailukyvyn parantamiseksi

- Metlan tuottama tieto metsävaroista, metsätalouden suunnittelujärjestelmistä, metsänomistajien hakkuukäyttäytymisestä, uusista palvelutoimintamalleista ja metsäpolitiikan menetelmien vaikuttavuudesta tukee metsätalouden toimijoita tavoitteen saavuttamisessa.
- Metla tuottaa uutta tietoa käytännön toimijoille metsien hoidon vaihtoehdoista, kustannustehokkaista metsätalouden menetelmistä ja palvelutoimintamalleista yhteistyössä käytännön toimijoiden kanssa.

Tuottamalla tietoa ja osaamista puuperäisen energian ja puun käytön, erityisesti puurakentamisen lisäämiseksi

- Metla tukee tavoitteen suunnittelua ja toteuttamista seuraavissa teemoissa:
    - metsätalouden ja metsä- ja puutuoteteollisuuden kotimaisen tuotannon kilpailukyvyn varmistaminen
    - metsäalan yritysten toimintamahdollisuuksien kehittäminen
    - puumarkkinoiden toimivuus
    - puuperäisen energian tuotannon laajentaminen
    - puun käytön ja puurakentamisen edistäminen

Toteuttamalla Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelmassa 2008 - 2016 (METSO) sille asetettuja toimia ja osallistumalla Kansallisen metsäohjelman 2015 (KMO) toteutukseen.

- Metla osallistuu Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman 2008–2016 (METSO) toimeenpanoon, seurantaan ja väliarviointiin sekä työskentelee seurantaryhmässä.
- Metlan tuottama tieto edistää toimialan vaikuttavuustavoitteiden ja tarkistetussa kansallisessa metsäohjelmassa (KMO 2015) asetettujen tavoitetasojen saavuttamista.

1.3. Toiminnalliset linjaukset sekä MMM:n kannanottoa edellyttävät ehdotukset

1.3.1 Toiminta-ajatus

Metsäntutkimuslaitos on tutkimus- ja asiantuntijaorganisaatio, joka kehittää ratkaisuja metsien hoitoa, käyttöä, tuotteita, palveluja ja aineettomia arvoja koskeviin haasteisiin ja kysymyksiin.

1.3.2 Arvoketju

Metsä - Tieto - Osaaminen - Hyvinvointi.

Tutkimukseen perustuvan tiedon, osaamisen ja innovaatioiden avulla puu ja metsä tarjoavat kestävän perustan Suomen hyvinvoinnille.

1.3.3 Visio

Metsien kestävä ja monipuolinen käyttö luo pysyvän pohjan suomalaisten hyvinvoinnille.

1.3.4 Kytkentä strategiaan

Metlan lähivuosien strategiset tavoitteet ovat:

- puuhun ja metsäbiomassaan perustuva elinkeinotoiminta vahvistuu sekä tuotteiden ja palveluiden arvo kasvaa
- metsäalan taloudelliset, sosiaaliset ja ekologiset toimintaedellytykset sekä hyväksyttävyys paranevat
- metsien aineettomiin palveluihin perustuva elinkeinotoiminta kasvaa ja monipuolistuu
- kestävät metsänkasvatusketjut mahdollistavat metsien monipuolisen käytön muuttuvissa oloissa
- metsätalouden ja metsäympäristön tietovarantoja käytetään laajasti ja tehokkaasti biotalouden ja hyvinvoinnin edistämiseksi

Tavoitteena on metsiin perustuvien tuotanto- ja palvelumahdollisuuksien kehittämien ja kestävän käytön edistäminen kohdentamalla tutkimusta entistä enemmän elinkeinotoiminnan kehittämistä ja metsäpolitiikan valmistelua tukevaan suuntaan. Tavoitteisiin pääsemiseksi Metla hankkii, tuottaa ja välittää tieteellistä tietoa metsistä, metsien eri käyttömuodoista, metsävaroista, metsien tilasta ja metsien hyödyntämisestä yhteiskunnallisen päätöksenteon ja elinkeinoelämän kehittämisen pohjaksi sekä taloudellisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Tämä edellyttää soveltavan tutkimuksen lisäksi sitä tukevaa perustutkimusta, metsäalan

yhteistoiminnan kehittämistä ja tutkimustulosten hyväksikäytön edistämistä sekä huolehtimista Metlalle kuuluvista viranomaistehtävistä.

Metlan tutkimus- ja kehitystoiminta on ongelmakeskeistä ja monitieteistä. Metla vahvistaa metsäalan osaamista, vie aktiivisesti tutkimustuloksia käytäntöön ja toimii tutkimus- ja kehitystoiminnan suuntaajana ja metsäsektorin kehittäjänä. Tulevaisuuden tietotarpeet ennakoidaan aktiivisessa vuorovaikutuksessa asiakkaiden ja tiedeyhteisön kanssa ja tiedonhankinta toteutetaan monitieteisissä ohjelmissa yhdessä soveltajien kanssa.

Metlan asiakkaiden tietotarpeet ja korkeatasoinen tieteellinen tutkimus- ja kehitystoiminta edellyttävät toiminnan vahvaa verkottumista ja kansainvälistymistä. Tavoitteena on vaikuttaa asiantuntijana, tiedontuottajana ja jalostajana metsää koskeviin kotimaisiin ja kansainvälisiin politiikkaprosesseihin, palvella suomalaista metsäklusteria ja tukea eurooppalaisen tutkimustoiminnan koordinaatiota Suomen tavoitteiden mukaisesti.

Metlan strategiassa organisaatiorakenne ja toimintakulttuuri tukevat asiakaspalvelua ja yhteistyötä ja resurssit keskitetään aiempaa enemmän tutkimus- ja kehitystoimintaan sekä tiedon ja teknologian siirtoon. Metla parantaa myös jatkuvasti innovatiivisuutta, joustavuutta, reagointikykyä ja kustannustehokkuutta sekä kehittää henkilöstön osaamista ja työhyvinvointia.

Metlan toimintaa ohjaavia arvoja ovat ennakoivuus ja luovuus, luotettavuus, vuorovaikutteisuus sekä osaaminen ja työhyvinvointi.

1.3.5 MMM:n kannanotto Metlan tuottavuustoimien toteuttamiseen

Keskeisimpiä valtion toimia, jotka kohdistuvat Metlan toimintaedellytyksiin ovat valtion tuloksellisuus- ja vaikuttavuusohjelman (ennen tuottavuusohjelma) toteutus, sektoritutkimuksen rakenteellinen uudistaminen, Metlan johdon ja esikuntatehtävien siirtäminen Joensuuhun sekä metsäorganisaatioiden uudistaminen.

Maa- ja metsätalousministeriön vahvistamassa tuottavuusohjelmassa Metlalle on kohdistettu 189 henkilötyövuoden vähentämistavoite vuoteen 2015 mennessä. Metlassa käydään yt-neuvotteluja vuonna 2012. Niiden perusteella selviää, kuinka suuri tuottavuusohjelman toteuttamisen edellyttämä henkilöstön irtisanomis- tai muiden säästötoimien tarve on vuonna 2012 ja TTS-kaudella.

Keskeisiä tuottavuustoimia jo toteutuneiden lisäksi tts-kaudella ovat:
- palvelukeskusten palveluiden käyttöönotto vaiheittain (vuodesta 2010 alkaen),
- yhteistyön lisääminen ja toimitilojen yhdistäminen eri toimijoiden kanssa (alkaen v. 2008 -) sekä osallistuminen luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymän toimintaan (alkaen v. 2009 -),
- virkojen ja tehtävien täyttämättä jättäminen
- osaamisen ja verkottumisen vahvistaminen mm. yliopistoyhteistyö (yhteisvirat/-tilat/-laitteet),
- tietohallinnon tuottavuuden parantaminen ottamalla mahdollisuuksien mukaan käyttöön ostettuja palveluita ja uusia toimintamalleja
- laboratoriopalvelujen uudelleenorganisointi ja tehostaminen
- toimipaikkarakenteen ja vuokrattavien toimitilojen optimointi
- Kieku-tietojärjestelmän käyttöönotto aikaisintaan 1.1.2014 alkaen (ajankohta vielä vahvistamatta)
- verkkojulkaisujärjestelmän uudistaminen

1.4. Kauden aikana toteutettavat tuottavuutta lisäävät ja toimintamäärärahatarvetta vähentävät toimet

Metla anoo maa- ja metsätalousministeriöltä tuottavuusrahaa kolmeen tuottavuushankkeeseen:

1. **Kieku-tietojärjestelmähanke**
2. **Metla:n tietohallinnon kehittäminen**
3. **Tutkimusaineistojen elinkaaren turvaamishanke, TAISTO II –hanke**

Hankkeet on kuvattu tämän tts-asiakirjan kohdassa **d) Tietojärjestelmähankkeet ja Metla:n määrärahatarve momentilta 30.01.23 vuosina 2013 – 2016, sivu 14 ja erilliset liitteet.**

Vuosien 2013–2016 tulostavoitteet

2.1 Metlaa koskevat toiminnalliset tavoitteet

Metlan ydin- (y) ja tukiprosessit (t) ovat:
- tutkimus- ja kehittämispalvelut sekä tiedon ja teknologian siirto (y)
- viranomaispalvelut (y)
- strateginen johtaminen (t)
- sisäiset palvelut (t)
- tutkimuksen tukipalvelut (t)

Tutkimus- ja kehittämispalvelut sekä tiedon ja teknologian siirto

Tutkimus- ja kehittämispalvelut sekä ja tiedon ja teknologian siirron -prosessin tehtävänä on tuottaa ja aktiivisesti välittää tieteellisesti vaikuttavaa, elinkeinotoiminnan kilpailukykyä edistävää tietoa ja osaamista sekä tuotteita ja palveluita biotalouden rakentamiseksi.

Tutkimus- ja kehittämispalvelut

- Suunnitellaan ja toteutetaan uusia biotalouden elinkeinoja palvelevia tutkimusohjelmia vuosina 2013 - 2016:
    - Uudet tutkimusohjelmat keskittyvät biomassan tuottamiseen, metsä- ja biotalouden yritystoiminnan edellytysten parantamiseen, uusiin metsä- ja puubiomassaperäisiin tuotteisiin ja palveluihin sekä metsien vesistövaikutuksiin.
    - Nykyisten tutkimusohjelmien teema-alueita suunnataan tarvittaessa ohjelma-arviointien perusteella uudelleen.

- Toteutetaan TTS-kautena menneillään olevia Metlan tutkimusohjelmia tehokkaasti ja tavoitteellisesti
    - Metsästä hyvinvointia (2008 - 2013).
    - Uudistuvat puutuotearvoketjut ja puunhankintaratkaisut (2009-2013)
    - ForestBio2020 (2012-2016)
    - Tulevaisuuden metsät ja metsänhoito (2012- 2016)

- Toteutetaan LYNET:in yhteisiä uusia tutkimusohjelmia tehokkaasti ja tavoitteellisesti seuraavilla aihealueista:

    - Biotalouden tutkimusohjelma (2011 - 2015)
    - Ilmastonmuutos –tutkimusohjelma (2011 – 2015)
    - Kestävä maankäyttö-tutkimusohjelma (2011 - 2014)
    - Itämeri-tutkimusohjelma (2011 - 2015)

- Metla osallistuu ohjelmilla ja tutkimushankkeilla sekä erillisselvityksillä tarkistetun Kansallisen metsäohjelman 2015 (KMO 2015) ja siihen kytkeytyvän metsäalan strategisen ohjelman (MSO) toteutukseen.

- Jatketaan Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman METSO:n (2008 - 2016) seurantaa tuottamalla tietoa metsien suojeluohjelman taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista. Tietoa sovelletaan ja testataan yhdessä toimijoiden kanssa.

- Metla osallistuu Metsäklusterin sekä Energia- ja ympäristöklusterin tutkimusstrategian toteuttamiseen strategisten huippuosaamisen keskittymien - Metsäklusteri Oy ja CLEEN Oy - kautta.

- Metla osallistuu metsäalan osaamiskeskusten - Metsäklusterin uudistuminen, Asumisen osaamisklusteri ja Tulevaisuuden energiateknologiat - toimintaan (2007 - 2013). Näissä toiminnan painopiste on huippuosaamisen hyödyntämisessä.

Tiedon ja teknologian siirto

- Tutkimustiedon yhteiskunnallinen vaikuttavuus tehostuu yhteistyössä tutkimuksen hyödyntäjien kanssa tehtävällä tutkimus- ja kehitystyön suunnittelulla ja toteutuksella sekä verkottumalla strategisten tutkimuskumppaneiden kanssa kansallisesti ja kansainvälisesti.

- Tutkimustiedon tuotteistamista, palveluiden kehittämistä sekä tuotteiden ja palveluiden markkinointia tehostetaan toiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kasvattamiseksi.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan ennakoinnissa Metla jatkaa Suomen metsäalan ennakointityön keskeisenä toimijana ja koordinoi alan toimijoiden muodostamaa ennakointiverkostoa. Metlan ennakointityö perustuu laajaan monitieteiseen tutkimusyhteistyöhön sekä ennakointimenetelmien ja -mallien kehittämiseen.

- Metsäosaamisen vientiä toteutetaan osana tiedon ja teknologian siirtoa.

Maksullinen palvelutoiminta

- Maksullisen palvelutoiminnan volyymi kasvaa 2,0 milj. euroon v. 2013 mennessä ja toiminnan kustannusvastaavuus on 100 %.
- Tutkimuspalveluiden markkinointia, tiedon ja teknologian siirtoa ja yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa sekä sisäisiä toimintamalleja tehostetaan niin, että em. taso saavutetaan.

Viranomaistehtävät

Metlan viranomaistehtäviin kuuluvat viranomaispalvelut sekä seurannat, tietovarantojen ylläpitotehtävät ja muut ministeriöiden erikseen osoittamat viranomaistehtävät.

Viranomaistehtävien toteutus Metlassa perustuu tutkimustoiminnan ja viranomaistehtävien väliseen yhteistyöhön. Viranomaistehtävät ovat toimiva käytännön esimerkki tutkimuksen tiedonsiirrosta. MMM:n kanssa sovitut viranomaistehtävät tuotetaan vuorovaikutuksessa viranomaistehtävistä vastaavien tutkijoiden ja aihealuetta selvittävien tutkijoiden kesken. Resurssien laajuus ja kohdentaminen arvioidaan tutkimustyön ja viranomaistehtävien kesken ottaen huomioon samalla prosessien resurssit ja niiden kehitys.

Viranomaispalvelut:

- **Puutavaran mittauslain mukaiset tehtävät**
  - Toteutetaan virallisen mittauksen tehtävät ja mittauslain toimeenpanon valvontatehtävät sekä valmistaudutaan ja toteutetaan uuden puutavaran mittauslain (astuu voimaan 2013 alkaen) mukaiset tehtävät.
  - Tuotetaan tutkimustietoa ja osallistutaan asiantuntijana puutavaran ja energiapuun mittausmenetelmien kehittämiseen ja yhtenäistämiseen uuden puutavaran mittauslain mukaisesti.
- **Kasvinsuojeluaineiden tarkastus**
  - Ylläpidetään valmiuksia testata valmisteiden käyttökelpoisuutta ja tehokkuutta hyvän testaustoiminnan mukaisesti, mikä edellyttää GEP-jatkohakemusta kaudelle 2012-2018.
  - Toteutetaan kasvinsuojeluaineiden käyttökelpoisuus- ja tehokkuustestit sekä avustetaan metsätaimitarhoja kasvinsuojeluongelmissa neuvonnalla ja koulutuksella yhteistyössä valmisteiden markkinoijien kanssa Kasvinsuojeluaineiden käytön kansallinen toimintaohjelman linjauksen mukaisesti.

Seurannat, tietovarantojen ylläpito ja muut viranomaistehtävät:
Suunnittelukaudella laajin seurantojen rakenteellinen tavoite on kehittää kokonaisvaltainen metsävarojen ja metsäympäristön tilan seurantajärjestelmä, jossa ovat valtakunnan metsien inventointi (VMI), metsien terveyden ja ympäristön tilan seuranta, kasvihuonekaasujen laskenta sekä metsätuhotietopalvelu. Kehittämisessä otetaan huomioon kansallisen metsävaratietojärjestelmän, erilaisten kaukokartoitusmenetelmien ja suunnitteluinventoinnin (laserkeilausmenetelmä) kehittyminen sekä LYNET-verkoston metsäympäristöön seurantaan liittyvä kehitys ja aineistopolitiikkalinjaukset.

Tutkimuksen ja viranomaistehtävien tuottaman tiedon perusteella Metla ylläpitää ja päivittää julkaisua ”Suomen metsät - kestävän metsätalouden kriteereihin ja indikaattoreihin perustuen”.

- **Valtakunnan metsien inventointi (VMI)**
  - Toteutetaan valtakunnan metsien 11. inventoinnista (2009 - 2013) maastotyövuosi 2013, ja tuotetaan metsäsektoria ja metsäpolitiikkaa palvelevia alueellisia ja valtakunnallisia metsävaralaskelmia. Valmistellaan VMI 12 toteutus vuodesta 2014 alkaen ottaen huomioon kansallinen metsävarojen ja –ympäristön tilan seurantajärjestelmän kehitys.
  - Osallistutaan eurooppalaisiin metsien seurannan yhteistyöverkostoihin ja kansainvälisiin inventointihankkeisiin. Toteutetaan metsävarojen ja metsien kasvihuonekaasutaseiden inventointihankkeita kehitysmaissa Suomen kehityspolitiikan tukemiseksi ulkoasiainministeriön kanssa käytyjen neuvottelujen mukaisesti.
  - Osallistutaan EU:n metsätietojen keräämisen, rahoituksen ja käytön linjausten kehittämiseen ja toimitaan VMI:n kehittämiseksi EU:n päätöksenteossa tehtävien ratkaisujen mukaan.
- **Kasvihuonekaasujen laskenta ja raportointi (KHK)**
  - Tuotetaan Tilastokeskukselle vuosien 2011–2014 kasvihuonekaasuinventaarioihin päästö- ja poistuma-arviot maankäytöstä, maankäytön muutoksista ja metsätaloudesta YK:n ilmastosopimuksen ja EU:n asettamien velvoitteiden ja ilmastosopimuksen osapuolikokouksen hyväksymien inventaario-ohjeiden mukaisesti.
  - Metla toimii asiantuntijana kansallisen ilmasto- ja energiastrategian toimeenpanossa, kansainvälisissä ilmastoneuvotteluissa sekä EU:n sisäisissä neuvotteluissa.
- **Metsäympäristön tilan seuranta**
  - Ylläpidetään metsäympäristön tilan seurantaa yhteistyössä kotimaisten ja kansainvälisten tutkimuspartnereiden, erityisesti LYNET-verkoston kanssa vuonna 2011 hyväksyttyjen strategisten linjausten pohjalta sekä kehitetään seurantojen verkkoraportointia.
  - Seurataan EU:n metsätietojen keräämisen, rahoituksen ja käytön linjausten kehitttymistä ja toimitaan EU:n päätöksenteossa tehtävien ratkaisujen mukaan.
- **Metsätuhotietopalvelu**
  - Metsien terveydentilan seurantaa toteutetaan vuonna 2010 hyväksyttyjen strategisten linjausten ja uuden metsätuholain pohjalta. Metla tuottaa strategista tietoa siitä, mitkä jo Suomessa esiintyvät ja uudet tuholaiset (mm. kaarnakuoriainen, mäntyankeroinen) tulisi ottaa huomioon valtakunnallisessa ja alueellisissa metsätuhovalmiussuunnitelmissa ja millä tavalla niihin voidaan varautua käytännössä.
  - Tehostetaan metsätuhotietojen aineistonkeruuta aloittamalla yhteistyö uuden metsäkeskusorganisaation kanssa. Samalla selvitetään muiden metsäorganisaatioiden mahdollisuudet osallistua metsätuhotietojen välittämiseen.
- **Metsäpuiden geenivarat**
  - Kansallista kasvigeenivaraohjelmaa toteutetaan suunnitelman mukaisesti. Ohjelma päivitetään yhteistyössä MTT:n kanssa MMM:n ohjauksen mukaisesti.
  - Otetaan huomioon elokuussa 2010 työnsä päättäneen Geenivaraneuvottelukunnan alatyöryhmän esityksestä ja prof. Hollon selvityksestä mahdollisesti seuraavat jatkotoimet.
- **Metsänjalostustoiminta**
  - Toteutetaan Metsänjalostus 2050 -ohjelmaa ja tuotetaan tutkimukselliset tietotarpeet.
  - Metsänjalostus 2050 -ohjelma arvioidaan ja resursseja kohdistetaan uudelleen.
- **Metsätilastollinen tietopalvelu (TIL)**
  - Laaditaan metsäsektorin virallisia tilastoja metsä- ja ympäristöpoliittista päätöksentekoa ja seurantaa varten (KMO 2015, alueelliset tavoiteohjelmat ja MSO) sekä kehitetään alan tietotuotantoa ja julkaisukanavia sidosryhmien tarpeiden mukaisesti.
  - Parannetaan puumarkkinoiden toimivuutta kuvaavia tilastoja muun muassa kehittämällä teollisuuspuun hintatilastointia ja energiapuun markkinaseurantaa MMM:n asettaman Puumarkkinatyöryhmän linjausten mukaisesti sekä toteutetaan metsätilastoinnin muita erillisselvityksiä.
  - Lisätään yhteistyötä LYNET-organisaatioiden ja Tilastokeskuksen sekä Tike:n välillä toteuttamalla yhteistä tilasto-ohjelmaa.

Strateginen johtaminen

- Toteutetaan Metlan uusittua strategiaa TTS-kaudella 2013 - 2016.
- Osaamista kehitetään paremmin strategiaa tukevaksi.
- Metlan yhteiskunnallista vaikuttavuutta lisätään asiakkuuksien nykyistä systemaattisemmalla ja koordinoidummalla hallinnalla.
- Metlan toimintakulttuuri palvelee hyvin asiakkaita.

- Esimiestyössä painotetaan tavoitteellisuutta ja tuloksellisuutta.
- Toimintojen tehostamiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi hyödynnetään verkostoitumista LYNET-organisaatioiden sekä yliopistojen ja muiden tutkimuslaitosten kanssa.
- Ulkopuolisen tutkimusrahoituksen määrää lisätään.
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan näkökulmia hyödynnetään systemaattisesti osana johtamismenettelyjä.

Sisäiset palvelut

- Tietohallinnon selvitysten perusteella otetaan käyttöön soveltuvin osin ulkopuolisten palveluntarjoajien palveluita.
- Otetaan käyttöön valtion talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä (KIEKU).
- Metlan sisäiset prosessit tehostuvat ja tuottavuus paranee ottamalla käyttöön uusia sähköisiä toimintoja ja uudistamalla mm. tietojärjestelmiä.
- Totetutetaan kokonaisarkkitehtuurin laadinta yhteistyössä muiden prosessien kanssa.

Tutkimuksen tukipalvelut

- Metlan kirjaston kokoelmapalveluista luovutaan paitsi työhuonekokoelmista ja pienistä käsikirjastoista. Metla-aineisto digitoidaan ja saatetaan sähköisesti avoimesti saataville internetin kautta.
- Metlan taloudellinen tuki Silva Fennicalle ja nykymuotoiselle Metsätieteelliselle aikakauskirjalle päättyy TTS-kauden aikana.
- Taittopalvelut ulkoistetaan niin, että Metlaan jää vaativimpien erikoisjulkaisujen taitto-osaaminen. Taittopalvelujen osto keskitetään. Posteritulostaminen ulkoistetaan ja posterien suunnittelussa siirrytään pääsääntöisesti käyttämään valmiita taittopohjia. Graafisen suunnittelun osaamista tutkimuslaitoksessa ylläpidetään.
- Viestinnän resurssien kehityspanokset TTS-kaudella kohdistetaan verkko-osaamiseen, sähköiseen julkaisemiseen ja tutkimusdatan visualisointiin. Verkkojulkaisujärjestelmä uudistetaan. Sisäistä viestintää tehostetaan muun muassa viestinnän sisäisellä organisoinnilla ja ottamalla täysipainoisesti käyttöön uuden asian- ja aineistonhallintajärjestelmän tarjoamat mahdollisuudet.
- Lisätään yhteistyötä luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymässä mukana olevien tutkimuslaitosten kanssa tutkimuksen tukipalvelujen tuottamiseksi.

a) Toiminnallinen tehokkuus sekä sen kehitys

Taulukko 1. Päätoimintojen kustannukset ja henkilötyövuodet (milj. euroa, htv).

Taulukko 2. Kustannusten jakautuminen kululajeittain (milj. euroa)

Kehyslomake ja muut laskelmat ovat liitteessä 1 **(Ei julkisuuteen tässä vaiheessa).**

b) Taulukko 3. Tuotokset sekä niiden kehitys (ydinprosessit, suoritteet ja mittarit)

Tuotokset keskeisistä suoritteista/ suoriteryhmistä (määrä)	**2010**	**Tavoite 2013-2016**
Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arviointi ja mittaaminen		
Yhteiskunnallisen ja tieteellisen vaikuttavuuden ulkopuolinen arvionti		5 vuoden välein
Tutkimus- ja kehittämisohjelmien arviointi		Väli- ja loppuarvionnit
Asiakastyytyväisyyden arviointi		Tune:ssa sovittava taajuus
Tieteellinen vaikuttavuus		
Strategian suuntaaminen (voimavarojen suuntaaminen, €/v ja %		
Tutkimus ja kehittäminen		
Vertaisarvioidut tieteelliset artikkelit, kpl/v	257	260
Vertaisarvioimattomat tieteelliset kirjoitukset, kpl/v	172	100
Tieteelliset kirjat (monografiat), kpl/v		5
Tutkimustiedon aineistojen tallentaminen yhteiskäyttöiseen tietokantaan, kpl/v		10

Tiedon ja teknologian siirto		
Ammattiyhteisölle suunnatut julkaisut, kpl/v	313	400
Suurelle yleisölle suunnatut julkaisut, kpl/v	47	100
Asiantuntijalausunnot, kpl/v	60	70
Työryhmäjäsenyydet		150
Konsultointi- ja neuvontapalvelut		
- Erillisselvitykset asiakkaille, kpl	31	50
- Kehitetyt toimintamallit ja menetelmät, kpl/v	1	20
- Ohjelmistot ja verkkopalvelut, kpl/v	14	20
Korkeakoulujen opinnäytetöiden ohjaus, kpl/v	66	70
Esitelmät, kpl/v * sis. Posterit	921	1000
Sidosryhmätilaisuudet, kpl/v	111	150
METINFO:n käyttö (sivulataukset)	2 421 869	2 500 000
Viranomaistehtävä		
Viranomaispalvelut		
- Puutavaranmittauslain mukaiset päätökset ja lausunnot		
- Kasvinsuojeluaineiden tarkastus		
Seurannat ja tietovarantojen ylläpito		
Valtakunnan metsien inventointi		
- Tietotuotteiden lukumäärä, kpl/v	64	60
- Mitattujen maastokoealojen määrä, kpl/v	14 162	14 000
Metsänjalostus- ja siemenviljelyohjelmat		
- Perustettujen siemenviljelysten tehopinta-ala, ha/v	67,5	2013:25, 2014:27, 2015:11, 2016:30
- Siemenviljelysuunnitelmien lukumäärä, kpl/v	3	2013: 1; 2014:2; 2015 – 2016: 1
Metsätilastollinen tietopalvelu		
- Vuosittain julkaistujen taulukoiden määrä tilastojulkaisuissa	571	570

c) Laadunhallinta sekä sen kehitys

Metlassa käynnistetään palvelujen systemaattinen arviointi ja kehittäminen. TTS-kautena toteutetaan Metlan toiminnan kansainvälinen arviointi ja kenttäkokeiden evaluointi.

Tutkimusohjelmat valmistellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhteistyössä tutkimustulosten hyödyntäjien kanssa. Metlan osaamista vahvistetaan yhteistyöverkostoilla muiden kansallisten ja kansainvälisten tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa. Metla kehittää toimintaansa systemaattisesti toteutettavien asiakastyytyväisyyskyselyjen ja sidosryhmäanalyysien perusteella.

Toimintojen kehittämisen perustana ovat toiminnallisesti ja kustannuksiltaan tehokkaat prosessit. Eri toimintojen itsearvioinnit ja ulkopuolisten tekemät arvioinnit ovat toimintojen osa.

d) Taulukko 4. Henkisten voimavarojen hallinta sekä niiden kehitys

	2010 toteutuma	2011 tavoite	2012 tavoite	2013-2016
Henkilötyövuosien kehitys (Metlan momentti)	**709**	**646**	**641**	kehystavoite
Henkilöstörakenne				
henkilöstön tavoitejakauma prosesseittain ja henkilöstöryhmittäin, htv, keski-ikä				
Henkilöstön hyvinvointi				
— sairauspoissaolopäivät/htv	**8,1**	**8,2**	**8,5**	**9,0**
— lähtövaihtuvuus, %	**3,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**
— työtyytyväisyysindeksi (VM-baro), johtamista kuvaava indeksi[1)]	**3,18**	**3,2**		**3,3**
Organisaation osaaminen kasvaa				
— koulutuspäivät/htv	**3,5**	**4**	**4**	**5**
— koulutustasoindeksi	**5,8**	**5,9**	**6,0**	**6,0**
—henkilöstömenojen osuus (%) kokonaiskustannuksista				

1)Metlan johtokunnan kokouksessa elokuussa 2011 tehtiin päätös, että työtyytyväisyyskysely toteutetaan joka toinen vuosi.

Vuoden 2012 talousarvioesityksessä Metsäntutkimuslaitoksen henkilötyövuositavoite on 641.

Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen välineenä ovat myös:
- työtyytyväisyyskysely (VMBaro). Tavoitteena on, että indeksiarvot ylittävät valtionhallinnon keskiarvon

kaikilla osa-alueilla ja että vastausprosentti on yli 70 %.
- osaamista kehitetään strategian pohjalta
- työhyvinvoinnin suunnitelmat
- esimieskoulutus ja alaistaitojen kehittäminen

2.2. Toimintamenojen vähentäminen: keskeiset kehittämishankkeet ja -tavoitteet sekä investointihankkeet

a) Palkeiden palvelujen käyttö

Vuosi 2011: luettelo niistä palveluista, joita ei käytetä:
- henkilöstöhallinto: vuosilomien, poissaolojen ja korvausten (sairauspäiväraha-,tapaturmakorvaus-, vanhempainetuus- ja kuntoutushakemukset) käsittely sekä nimikirjojen tallentaminen, työaikatallennus (työaika- ja ylityökorvausten laskeminen/tarkastaminen), palkkakustannusjako

-taloushallinto: kirjanpidon palvelukeskuksen asiakkuus

Palvelujen täysimääräinen käyttö henkilöstö- ja taloushallinnossa, aloituspäivämäärä: Kieku-tietojärjestelmän käyttöönoton yhteydessä.

b) Tilankäytön tehostaminen

Metlan nykyiset toimipaikat (paikkakunta, toiminnan sisältö, htv, vuotuiset käyttökustannukset)

Vuoden 2010 alusta lukien Metla otti käyttöön prosesseihin perustuvan organisaation ja alueellisista toimipaikoista koottiin neljä alueyksikköä: Etelä-Suomi, Länsi-Suomi, Itä-Suomi ja Pohjois-Suomi.

Etelä-Suomen alueyksikön toimipaikat ovat Haapastensyrjä ja Vantaa (päätoimipaikka), Itä-Suomen Joensuu (päätoimipaikka), Punkaharju ja Suonenjoki, Länsi-Suomen Kannus ja Parkano (päätoimipaikka) sekä Pohjois-Suomen Kolari, Muhos ja Rovaniemi (päätoimipaikka).

Metlan ylin johto ja konsernipalvelut toimivat Vantaalla. Konsernipalvelujen tehtävänä on tuottaa Metlan yhteisiä palveluja.

Metla on tutkimus- ja asiantuntijaorganisaatio, joka kehittää ratkaisuja metsien hoitoa, käyttöä, tuotteita, palveluja ja aineettomia arvoja koskeviin haasteisiin ja kysymyksiin.

Etelä-Suomen alueyksikkö

- **Vantaan toimipaikka, Vantaa**

Tutkimus- ja kehitystyö keskittyy lopputuotelähtöisiin metsänkasvatuksen menetelmiin, innovatiivisiin tuotteisiin ja metsäalan toimintaympäristön kehitykseen. Tutkimustoiminnassa korostuvat myös metsien käytön taloudelliset ja sosiaaliset vaikutukset sekä metsäsektoriin kohdistuva politiikka ja metsien monimuotoisuus. Toimipaikan vahvuutena oleva metsäekosysteemin rakenteen ja toiminnan syvällinen ymmärtäminen luo perustan metsänkasvatusmenetelmien kehittämiselle ja metsäympäristön tilan seurannoille.

- **Haapastensyrjän toimipaikka, Loppi**

Haapastensyrjän toimipaikka on erikoistunut käytännön metsänjalostukseen. Toimipaikka on keskeinen metsänjalostusyksikkö Suomessa, ja työn tulokset palvelevat sekä käytännön metsätaloutta että tutkimusta.

Etelä-Suomen alueyksiköllä on toimintaa myös Evolla, Solbölessä (Raasepori), Lapinjärvellä ja Tuorlassa (Piikkiö).

Länsi-Suomen alueyksikkö

- **Parkanon toimipaikka, Parkano**

Tavoitteena on olla arvostettu tiedeyhteisö, joka kykenee vastaamaan tietotarpeisiin ja ennakoimaan ne osaamisen tärkeimmillä - suometsätalous, metsien terveydentila sekä metsänuudistaminen ja kasvatus - alueilla.

- **Kannuksen toimipaikka, Kannus**

Tutkimus painottuu metsäenergiaan (kasvatus, tuotantomenetelmät ja seurannaisvaikutukset), metsäsuunnitteluun, rannikkometsien erityispiirteisiin ja suometsien uudistamiseen ja ravinnetalouteen sekä pellon metsityksen vaikutukseen kasvihuonekaasutaseisiin.

Itä-Suomen alueyksikkö

- **Joensuun toimipaikka, Joensuu**

Tutkimus on keskittynyt seuraaville aloille: metsäsuunnittelu, metsänhoito ja sen ympäristövaikutukset, puutiede, metsäteknologia, yrityksen taloustiede sekä kansainvälinen metsätalous, erityisesti siirtymätalousmaiden ja Venäjän metsätalous.

- **Punkaharjun toimipaikka, Punkaharju**

Tutkimus on keskittynyt metsägeneettiikkaan ja sen tulosten soveltamiseen käytännön metsänjalostuksen tarpeisiin. Punkaharjulla tutkitaan myös ulkomaisten puulajien ja erikoispuiden kasvatusta.

- **Suonenjoen toimipaikka, Suonenjoki**

Suonenjoen toimipaikka on erikoistunut viljelymetsätalouden tutkimukseen ja kehittämistyöhön. Toimipaikkaan kuuluu olennaisena osana myös tutkimustaimitarha. Taimitarhaosaamiseen liittyy olennaisena osana taimitarhojen tietopalvelu, joka välittää tutkimustietoa alan toimijoille.

Pohjois-Suomen alueyksikkö

- **Rovaniemen toimipaikka, Rovaniemi**

Tutkimuksen painoaloja ovat metsäekosysteemien kehitys, hoito ja käyttö, pohjoisten metsäekosysteemien alttius häiriöille ja muutoksille sekä Lapin metsien käyttömuodot ja niiden yhteensovittaminen.

- **Muhoksen toimipaikka, Muhos**

Tutkimus on keskittynyt pohjoisten metsien monikäyttöön ja käyttömuotojen ekologiseen kestävyyteen, metsien uudistumisen ekologiaan, turvemaiden ravinnekysymyksiin sekä puuston ja puulajien geneettiseen rakenteeseen.

Metlan Muhoksen toimipaikka siirtyy tammikuussa 2012 Oulun Ympäristötietotaloon. Oulun yliopiston kampusalueella sijaitsevassa ympäristötietotalossa ovat jo MTT:n, RKTL:n ja SYKE:n Oulun toimipaikat sekä Oulun yliopiston Thule-instituutti.

- **Kolarin toimipaikka, Kolari**

Tutkimuksen on keskittynyt maankäytön sosiaaliseen kestävyyteen sekä metsänrajametsien ekologiaan ja hoitoon.

- **Ympäristönäytepankki Puolanka**

Metla on keskittänyt tutkimusnäytteiden säilyttämisen Paljakan ympäristönäytepankkiin.

- **Sallan toimipaikka**

Toimipaikka on erikoistunut metsäntutkimusta palvelevien näytteiden keräämiseen ja esikäsittelyyn.

Taulukko 5. Metlan toimipaikat, henkilötyövuodet (htv), ulkopuoliset tutkijat ja käyttökustannukset

Toimipaikka	Htv:t 1.1.-20.10.2011	Htv-ennuste 2011. Tilanne 20.10.2011	Henkilöstö	Ulkopuoliset tutkijat	Käyttökustannukset v. 2010
Haapastensyrjä	25,8085	31,2829	30		349 368,38 €
Joensuu	81,3489	101,2131	117	17	1 392 448,08 €
Kannus	22,4694	27,8922	29		98 503,49 €
Kolari	10,4516	12,6157	12		123 167,26 €
Muhos	37,3218	45,6016	49	4	137 371,01 €[1)]

Parkano	34,0999	41,6368	42	5	158 536,96 €
Punkaharju	25,199	30,9842	36	3	214 565,76 €
Rovaniemi	65,6561	81,2551	87	7	242 467,68 €[2)]
Suonenjoki	47,3145	57,8849	61	4	221 674,53 €
Vantaa	219,6104	262,657	280	46	2 553 483,68 €[3)]
Konsernipalvelut	42,1187	59,7515	65		26 830,94 €
Yhteensä	**611,3988**	**752,775**	**808**	**86**	**5 518 417,77 €**

1)Muhoksen käyttökustannuksissa on mukana Paljakan ympäristönäytepankin käyttökustannuksia 26 473 € ja toimipaikan henkilötyövuodet.
2) Rovaniemen käyttökustannuksissa on mukana Sallan toimipaikan käyttökustannuksia 11 743 € ja toimipaikan henkilötyövuodet.
3)Vantaan käyttökustannuksissa on Ruotsinkylän, Lapinjärven, Solbölen, Tuorlan ja Evon käyttökustannuksia yhteensä 101 092 € ja henkilötyövuodet.

Ehdotukset toimipaikkaverkoston kehittämiseksi ja sen vaikutus määrärahatarpeeseen

Metla on ja tulee vastakin olemaan valtakunnallinen toimija, jonka toimipaikkaverkosto kattaa koko Suomen. Toiminnallisen tehokkuuden takaamiseksi Metlan johto ja konsernipalvelut ovat Etelä-Suomen alueyksikön yhteydessä pääkaupunkiseudulla, mikä takaa tutkimuslaitokselle vahvan liittymäpinnan keskeisimpiin metsäalan, elinkeinoelämän, hallinnon ja politiikan valtakunnallisiin toimijoihin. Metlan alueellisena liittymäpintana toimivat alueyksiköt, joiden verkostoa kehitetään pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti yhtenä kokonaisuutena.

16.11.2005 vahvistetun valtion toimitilastrategian mukaisesti tutkimuslaitosten tilahankkeiden tullessa ajankohtaisiksi tulee selvittää mahdollisuudet sijoittua vastaavan alan yliopistollisten laitosten yhteyteen. Näin edistetään yliopistojen, LYNET-yhteenliittymän ja muiden tutkimuslaitosten välistä synergiaa, yhteistyötä ja työnjakoa. Myös Metlan toimintoja keskitetään metsä- ja puualan innovaatiotoiminnan vahvistamiseksi yliopistopaikkakunnille.

Länsi-Suomen alueyksikön keskuspaikaksi tulee Tampere. Sinne rakennetaan merkittävä tutkimuskeskittymä tukemaan uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämistä. Tampereella työskentelee suunnittelukauden päättyessä vähintään kaksikymmentä tutkijaa.

Pohjois-Suomen alueyksikön keskuspaikka on Rovaniemi. Pohjois-Suomen alueyksikössä toimintaa jatkaa Rovaniemen toimipaikan lisäksi Oulussa LYNET-yhteenliittymän yhteisissä tiloissa toimiva osaamiskeskittymä.

Itä-Suomen alueyksikön keskuspaikka on Joensuu, jonka toimintaa vahvistetaan.

Etelä-Suomen alueyksikön keskuspaikka on Vantaa, josta siirrytään joko Viikin kampukselle muiden LYNET-organisaatioiden yhteyteen tai Otaniemeen Aalto-yliopiston yhteyteen.

Metlalla on lisäksi toimintaa seuraavilla paikkakunnilla:

Evo, Haapastensyrjä, Kannus, Kolari, Lapinjärvi, Pallasjärvi, Parkano, Punkaharju, Salla, Solböle, Suonenjoki, Tuorla ja Vesijako.

TTS-kaudella alueyksiköille laaditaan selvät toiminnalliset profiilit. Alueyksiköt tulevat olemaan vahvoja ja vuosien 2013 – 2016 tts-kautta pidemmällä ajanjaksolla lähes samankokoisia. Tässä yhteydessä joudutaan myös siirtämään toimintoja eri toimipaikkojen välillä.

Metlan määrärahat eivät jatkossa riitä kaikkien nykyisten toimitilojen vuokraamiseen. Toimitilojen vähetessä toimintaa voidaan jatkaa esimerkiksi kotitoimistoratkaisuna. Tutkijarekrytoinnit keskitetään yliopistopaikkakunnille.

Kaikki toimipaikkaverkoston kehittämisen edellyttämät muutokset toteutetaan eläköitymisillä, rekrytoinneilla ja vapaaehtoisilla siirtymisillä välttäen henkilöstön pakkosiirtoja ja irtisanomisia. Vapaaehtoiseen siirtymiseen rohkaistaan erilaisin toimin.

c) Matkustusmäärien vähentäminen

Metla:n matkustuspolitiikan tavoitteina ovat resurssien tehokas käyttö sekä kustannustehokas ja ympäristöystävällinen matkustaminen.

Eri tilaisuuksiin osallistuvien henkilöiden määrän ja matkustustapojen lähtökohtina ovat kustannussäästöt ja turvallisuus. Seminaareihin ja muihin vastaaviin tilaisuuksiin ei tule osallistua isolla delegaatiolla, vaan Metla:n edustaja/edustajat välittävät tilaisuuden informaation erikseen sovitusti. Työryhmien kokoa ja kokoonpanoa harkittaessa otetaan huomioon myös matkakustannukset. Matkustuksessa ja matkustustavoissa otetaan huomioon ympäristövaikutukset mm. käyttämällä videoneuvotteluja tai muita teknisiä apuvälineitä ja järjestelmiä, suosimalla junamatkustamista lentomatkustamisen sijasta ja käyttämällä julkisia kulkuvälineitä oman auton sijasta. Oman auton käytön ehdoton edellytys on, ettei valtion autoa ole käytettävissä. Kun oman auton käytön kilometrimäärä ylittää 3000 km, on siirryttävä leasing-auton käyttöön.

Taulukko 6. Metlan matkustuspäivät ja matkustuskustannukset

	2008 TP	2009 TP	2010 TP	2011 arvio	2012–2016* arvio
- matkustuspäivät	22 875	21 388	21 062	20 000	20 000 v. 2012 – 2013, kasvaa merkittävästi vuodesta 2014 alkaen, mikäli Metlan johto ja esikunta pakkosiirretään Joensuuhun
- matkustuskustannukset, milj. euroa	2,2	2,2	2,3	2,2	

* keskimäärin vuodessa

d) Tietojärjestelmähankkeet ja Metla:n määrärahatarve momentilta 30.01.23 vuosina 2013 – 2016

Suunnittelukaudella toteutettavat tuottavuushankkeet, jotka on aloitettu ja jotka jatkuvat suunnittelukaudella.

Kieku-tietojärjestelmähanke, hanke aloitetaan suunnittelukaudella
Valtiokonttorin Kieku-tietojärjestelmähankkeessa yhtenäistetään valtion talous- ja henkilöstöhallinnon toimintatapoja, prosesseja ja tietorakenteita. Hankkeessa toteutetaan ja otetaan käyttöön näitä tukeva uusi järjestelmäkokonaisuus. Kieku otetaan käyttöön koko valtionhallinnossa vuosien 2011–2014 aikana. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla suunniteltu käyttöönottoajankohta on vuonna 2014. Lopullista päätöstä asiasta ei ole.

Metla:n tietohallinnon kehittäminen, hanke on käynnissä (liite 3 a, Ei julkisuuteen tässä vaiheessa).
Metlan tietohallinnon kehittämisen lähtökohtia ovat toimintaympäristön muutokset, tietohallintolakiin perustuvat kehitystoimet, tutkimuslaitoksen strategian painopistealueiden tukeminen ja toiminnan suuntaaminen.
Tietojärjestelmälomake (liite 3 a, Ei julkisuuteen tässä vaiheessa).

Tutkimusaineistojen elinkaaren turvaamishanke, TAISTO II –hanke, hanke on käynnissä (liite 3 b, Ei julkisuuteen tässä vaiheessa). Hankkeessa suunnitellaan tutkimusaineistojen säilyvyyden sekä laadun turvaava ja käytettävyyttä parantava keskitetty TAISTO-tutkimusaineistojärjestelmä (sis. tietovarannot, käyttöliittymä), joka vastaa Metla:n ja sen asiakkaiden palvelutarpeita (Metla:n sisäiset tarpeet, tutkijayhteistyö: Metla, LYNET ja laajempi yhteiskunnallinen hyöty).
Tietojärjestelmähankelomake (liite 3 b, Ei julkisuuteen tässä vaiheessa).

Metla anoo arkkitehtuurien, palveluhankintojen vaatimien muutosten ja osaamisen kehittämisen toteuttamiseksi tuottavuusmäärärahaa 2 260 000 euroa vuosille 2013 - 2016 seuraavasti:

Kehityskohde
Kieku-järjestelmän käyttöönotto
Taisto II –hanke
Tietohallinnon uudistaminen

e) Luonnonvara- ja ympäristötutkimuksen yhteenliittymän (LYNET) toiminnan kehittäminen 2012 – 2016

Metlan:n tts:ssä esitellään ne ohjauslinjausehdotukset, jotka on käsitelty LYNET:in johtoryhmässä ja jotka on tarkoitus esittää tutkimus- ja innovaationeuvoston hyväksyttäväksi. Näiden mukaisesti luonnonvara- ja ympäristöalan julkisten tutkimuslaitosten toimintaa kehitetään ottaen huomioon hallitusohjelman tavoitteet ja yhteiskunnan pitkän aikavälin tarpeet. Alla olevat kohdat ovat LYNET-laitosten yhteisesti laatimia ohjauslinjausesityksiä otsikoiden asioihin.

Laitosten tutkimuksen suuntaaminen
Yhteiset tutkimusohjelmat ovat keskeinen osa LYNET:in toimintaa. Tutkimusohjelmien tulee vastata ennakoivasti luonnonvara- ja ympäristöpolitiikan tietotarpeisiin. Tutkimusohjelmien tulee tuottaa tietoa myös nykyisen hallitusohjelman strategisen toimeenpanosuunnitelman[1] toteuttamisen kannalta tärkeistä luonnonvara- ja ympäristöpolitiikan teemoista, joita ovat mm. biotalous/vihreä talous, ruokasektori, ilmasto- ja energiakysymykset, ympäristöliiketoiminta (clean tech), luonnonvarojen kestävä käyttö, materiaalitehokkuus, Itämeri ja vesiensuojelu. Tutkimusohjelmien tuottama tieto ja osaaminen siirretään tehokkaasti päätöksenteon, politiikanvalmistelun ja elinkeinoelämän käyttöön.

Laitosten tulee suunnata toiminnastaan ja voimavaroistaan kasvava osuus yhteisten tutkimusohjelmien toteutukseen. Tutkimusohjelmat tulee laatia siten, että niiden toimeenpano voidaan varmistaa laitosten voimavaroin. LYNET:in tulee myös pyrkiä hyödyntämään tutkimusohjelmien toteutuksessa ulkopuolista tutkimusrahoitusta kansallisista ja kansainvälisistä lähteistä.

LYNET:in tutkimusohjelmien tavoitteena on vahvistaa suomalaisen tutkimuksen kansainvälistä kilpailukykyä. Tutkimusohjelmissa toimitaan kiinteässä yhteistyössä muiden tutkimuslaitosten, yliopistojen ja kansainvälisten tutkimusverkostojen kanssa.

Alueellinen toiminta
LYNET-laitosten hajallaan oleva alueellinen toiminta kootaan suurempiin keskittymiin vaikuttavuuden vahvistamiseksi. Toiminnan keskittämisellä vahvistetaan tutkimusta ja saavutetaan kustannussäästöjä, jotka vapauttavat voimavaroja rakenteista tutkimukseen. Alueellisen toimipisteverkoston rungon muodostavat yliopistokampukset, joissa tutkimuslaitosten ja yliopistojen yhteistyön synergia voidaan tehokkaasti hyödyntää. Alueellisille keskittymille luodaan tutkimuksen ja asiantuntemuksen vahvuuksiin pohjautuvat osaamisprofiilit. Vahvoilla alueellisilla keskittymillä muodostetaan valtakunnallinen kokonaisuus, jossa erilaiset osaamisprofiilit täydentävät toisiaan ja päällekkäisyydet vältetään. Alueellisen toiminnan kehittämistä ja profilointia varten laaditaan pitkäjänteinen suunnitelma.

Seurantojen organisointi
Kansainvälisiin, EU-tason ja kansallisiin velvoitteisiin perustuvat seurannat ovat valtion tutkimuslaitosten merkittävä ja jatkuva yhteiskunnallinen tehtävä. Luonnonvaroihin ja ympäristöön liittyvät seurannat organisoidaan uudelleen. Seurannoista muodostetaan kokonaisuus, joka pystyy tuottamaan kansallisessa ja EU-päätöksenteossa sekä elinkeinoelämässä tarvittavat tiedot ja osaamisen koordinoidusti ja kustannustehokkaasti. LYNET:in seurannat integroidaan kiinteästi muiden toimijoiden seurantoihin. Seurantajärjestelmän kehittämisessä tulee hyödyntää ennakkoluulottomasti uusia toimintamalleja ja uusimman teknologian tarjoamia mahdollisuuksia.

Tietovarantojen ja –aineistojen yhteiskäyttö
Tutkimuslaitosten seurantajärjestelmien ja tutkimustoiminnan tuottamien aineistojen tulee olla mahdollisimman vapaasti, laajasti ja maksuttomasti eri käyttäjäryhmien hyödynnettävissä. Eri aineistojen yhdisteltävyys varmistetaan. Tietoaineistojen jakelussa otetaan kuitenkin huomioon tietosuojaan liittyvät säädökset ja tutkijoiden ensikäytön oikeus tutkimustulosten julkaisemisessa.

Tutkimusinfrastruktuuri ja tutkimuksen tukipalvelut
Tutkimusinfrastruktuurista ja tutkimuksen tukipalveluista muodostetaan mahdollisimman tarkoituksenmukainen ja laajasti yhteiskäyttöinen resurssi. Tutkimuslaitteiston, tutkimuksen tukipalveluiden, tietojärjestelmien ja muun tutkimusinfrastruktuurin kehittämisessä siirrytään laitoskohtaisista prosesseista yhteenliittymän yhteisiin prosesseihin.

Henkilöstöresurssit, osaamisen johtaminen
Yhteenliittymän toimintamalli tekee LYNET-laitoksista houkuttelevan työpaikan, joka tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia uran ja osaamisen kehittämiselle. Yhteenliittymä muodostaa monialaisen

[1] Hallitusohjelman strateginen toimeenpanosuunnitelma – kärkihankkeet ja vastuut, 21.9.2011

osaamiskeskittymän, ja sen henkilöstöä ja osaamista tulee kehittää yhtenä kokonaisuutena. Toimintamalliin sisältyy henkilöstöresurssien joustava ja tarkoituksenmukainen käyttö laitosten kesken yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Asiakkuuksien kehittäminen, tiedon ja teknologian siirto
Yhteenliittymä vahvistaa tiedon ja teknologian siirtymistä loppukäyttäjille sekä luo edellytyksiä innovaatioiden ja uuden taloudellisen toiminnan syntymiselle. Yhteenliittymän toimintamalli tiedon ja teknologian siirrossa perustuu vuorovaikutteiseen yhteistyöhön asiakkaiden ja innovaatiojärjestelmän keskeisten toimijoiden kanssa.

Toiminnan organisointi
Tutkimuslaitosten integraation syventäminen voi edellyttää uudenlaisten organisaatiomallien käyttöönottoa. Yhteenliittymä selvittää, voidaanko tukitoimintoja tehostaa yhtiöittämisellä ja muilla liiketoimintamalleilla.

f) Tuottavuusohjelman ja henkilötyövuosien seuranta sekä suunnittelu

Liite 3. Maa- ja metsätalousministeriön kehyslomakkeet. **(Ei julkisuuteen tässä vaiheessa)**

2.3. Siirtomenojen vaikuttavuustavoitteet

Metlassa ei ole siirtomenoja.

2.4 Ministeriön kannanottoa edellyttävät Metlan ehdotukset

Valtioneuvosto teki periaatepäätöksen 20.10.2011 Metlan johdon ja esikuntatehtävien siirtämiseksi Joensuuhun vuoden 2014 alusta. Päätös koskee johdon lisäksi arviolta noin 20 muuta esikuntatehtävää.

Aiempi kokemus tällaisista siirroista osoittaa, että niistä koituu hallinnollisten kustannusten huomattava nousu ja lisäksi on vaara, että menetetään runsaasti kokemusta ja osaamista, kun tärkeitä avainhenkilöitä jättää viraston (ks. esim. Valtiontalouden tarkastusviraston raportti 231/2011 ”Tuottavuusohjelman toteuttaminen ja vaikutukset”). Siirto myös vaikeuttaa Metlan johdon yhteydenpitoa keskeisiin sidosryhmiin.

LYNET-laitokset ovat menestyksellisesti kehittäneet mm. osaamiskeskittymän Oulun Ympäristötietotaloon. Metla on mukana osaamiskeskittymässä. Mikäli Metlan johto ja osa konsernipalveluista siirretään Joensuuhun, Metlan mahdollisuudet olla keskeinen toimija mm. LYNET:ssä huononevat merkittävästi. LYNET-toimintaa ei johdeta Joensuusta, vaan pääkaupunkiseudulta.

Metlan nykyisellä rahoituskehyksellä ja esitetyllä aikataululla päätöksen täytäntöönpano ei ole mahdollinen. Metla esittää kehykseen pysyvänä lisäyksenä miljoona euroa siirron aiheuttamiin lisäkustannuksiin (matkat, sidosryhmäyhteistyö yms.).

Metlan toiminnot on jo alueellistettu. Metla edellyttää, että metsäntutkimuksen alueellista kehittämistä tarkastellaan tutkimuslaitoksen strategian näkökulmasta kokonaisuutena, lähtökohtina tutkimus ja toiminnalliset näkökohdat. Nyt tehty päätös vaikeuttaa metsäntutkimuksen pitkäjänteistä kehittämistä ja siten hankaloittaa metsiin ja metsäbiomassaan perustuvan elinkeinotoiminnan kehittämistä, joka on Suomen taloudellisen tulevaisuuden kannalta ratkaisevaa.

Metla haluaa metsäntutkimuksen tulevaisuuden turvaavan kokonaisratkaisun, jossa otetaan huomioon myös LYNET-yhteistyön kehittäminen. Metla ehdottaa, että 20.10.2011 tehty valtioneuvoston Metlaa koskevat periaatepäätös otetaan valmisteluun, jossa otetaan huomioon päätöksen vaikutukset kokonaisuutena - myös henkilöstövaikutukset - jotta pakkosiirrot ja mahdolliset irtisanomiset voidaan välttää.

Hannu Raitio	Kristiina Borg
Ylijohtaja	Palvelujohtaja

Liitteet:
1 Kehyslomake ja muuta laskelmat (Liite 3). Ei julkisuuteen.
2 Tuottavuustoimet (Liite 6). Ei julkisuuteen.

3 a Metlan tietohallinnon kehittäminen ja hankkeen tietojärjestelmälomake. Ei julkisuuteen

3 b Tutkimusaineistojen elinkaaren turvaaminen (TAISTO II) ja hankeen tietojärjestelmälomake. Ei julkisuuteen.